

Κλονίζεται ή ελληνική «όμερτά»

Γράφει ο Γ. - Σ. Πρεβελάκης*

Αΐφνης όλοι μέμφονται την Ελλάδα. Η αρχή έγινε από τό έξωτερικό. Η Εύρωπαϊκή Έπιτροπή έμαθε ότι οι έλληνικές κυβερνήσεις την παραπλανοϋν συστηματικά, ότι τό χρέος και τά έλλείμματα έχουν φθάσει στό άπροχώρητο. Οί διεθνείς άγορές διεπίστωσαν ότι ό δανεισμός της έλληνικής οικονομίας είναι έπισηφαλής.

Τό έξωθεν κατηγορητήριο εισήχθη, ως είθισται, και έντός. Δημοσιογράφοι και άναλυτές άνακαλύπτουν την έκταση της διαφθοράς, την άδικία στην κατανομή των φορολογικών βαρών, την έξαφάνιση της οικονομικής παραγωγικής βάσης, την άπύθμενη σπατάλη των δημοσίων πόρων, άκόμη και την όλέθρια επίδραση των άγροτικών έπιδοτήσεων.

Πώς έξηγεΐται ή άναστροφή της έλληνικής εικονικής πραγματικότητας; Πώς ή Ελλάδα, από καλός μαθητής του έξευρωπαϊσμοϋ, θριαμβευτής των Όλυμπιακών Αγώνων, ισχυρή δύναμη των Βαλκανίων, έγινε ό άδύνατος κρίκος της Εύρωπαϊκής Ένωσης; Κανείς δέν είχε καταλάβει τίποτε;

Τά προβλήματα ήταν γνωστά, ένδεχομένως όχι όλα σέ όλους. Ός προς την Εύρωπαϊκή Ένωση, διάφορα συμφέροντα τά συνεκάλυπταν. Η έλληνική οικονομία, πολύ μικρή, δέν άπειλει τίς μακροοικονομικές εύρωπαϊκές ίσορροπίες. Η Ελλάδα προσέφερε άλλα, γεωπολιτικά άνταλλάγματα, γιά τίς οικονομικές της άτασθαλίες. Έξάλλου, ό έλληνικός άμετρος καταναλωτισμός, τόν όποιο ένεθάρρυνε ή εύρωπαϊκή άνοχη, τροφοδοτοϋσε την δυτικοευρωπαϊκή βιομηχανία. Οί εύρωπαϊκές εύθύνες είναι άδιαμφισβήτητες.

Πολύ σοβαρότερη είναι ή ένδον «άγνοια». Επί δεκαετίες ή άναξιοκρατία, ή άναποτελεσματικότητα, ή διαφθορά, ό συμβιβασμός, ή σπατάλη, τό όργανωμένο έγκλημα, ή διαπλοκή, ό παρασιτισμός, ή έργω κατάλυση του κράτους δικαίου, ή καταπίεση των άσθενεστέρων, άκόμη και οί τρομοκρατικοί περιορισμοί της έλευθερίας του λόγου διακλαδώνονται και ισχυροποιοϋνται. Η καρκινική άνάπτυξη της σημερινής αντί-παραγωγής στηρίχθηκε σέ διάφορες προσόδους: εύρωπαϊκές έπιδοτήσεις, εύνοϊκός εύρω-δανεισμός, διασύνδεση μέ την μετά-κομμουνιστική έγκληματική οικονομία, έκμετάλλευση του φθηνού μεταναστευτικού έργατικού δυναμικοϋ.

Όποιοι προσπάθησαν νά άντισταθοϋν ύπονομεϋθηκαν, περιθωριοποιήθηκαν πολιτικά, κάποτε υπέστησαν βίαιες ή και δολοφονικές έπιθέσεις. Η διαπλοκή, ισχυρότερη του πατριωτισμοϋ, διέβρωσε την οικονομία, την δημόσια διοίκηση, τόν Τύπο, την διανόηση, τό Πανεπιστήμιο.

Έπεβλήθη ή ένοχη σιωπή. Η γενικευμένη πλέον έλλειψη παιδείας διευκολύνει την χειραγώγηση της κοινής γνώμης. Γιά τίς έκάστοτε κρίσεις και έκρήξεις δέν άναζητοϋνται αίτια: άποδίδονται σέ άποδιοπομπαίους τράγους. Οί πολιτικοί άρχηγοί, χθεσινοί σωτήρες, μετατρέπονται διαδοχικά σέ ύπαίτιους των καταστροφών. Έπομένως, χωρίς περαιτέρω, άπλως άντικαθίσταται ή Κυβέρνηση.

Η «όμερτά» μοιάζει σήμερα νά κλονίζεται έξωθεν, καθώς οί άδέξιες πρῶτες κυβερνητικές δηλώσεις έστρεψαν την διεθνή προσοχή στην λησμονημένη έλληνική οικονομία. Η οικονομική κρίση, ή όποία μόνο φαινομενικά έχει ξεπεραστεί, περιορίζει τά περιθώρια άνοχής της Εύρωπαϊκής Ένωσης. Η Ελλάδα άπειλει ζωτικά εύρωπαϊκά συμφέροντα, ως άρνητικό προηγούμενο γιά μεγαλύτερες οικονομίες.

Δέν ύπάρχει όμως βασιλική όδός έπιστροφής σέ μία ύγιή έλληνική οικονομία και διοίκηση. Η πίστη στό Κράτος Δικαίου έχει κλονιστεί βαθύτατα. Οί διάφορες κοινωνικές κατηγορίες θεωροϋν ότι μόνο βιαίως και έκβιαστικά μποροϋν νά προασπίσουν τά συμφέροντά τους. Η δημόσια τάξη διασφαλίζεται υπό όρους. Οί άγρότες διαπραγματεύονται κυκλοφοριακές ρυθμίσεις μέ τόν πρωθυπουργό μιάς γείτονος χώρας, μέ ιστορία διεκδικήσεων γιά διέξοδο στό Αίγαίο, όπου μάλιστα θεωρείται εύρέως ότι ή Ελλάδα κατέχει καταχρηστικά την Θράκη!

Υπό τίς συνθήκες αυτές, ένα ριζοσπαστικό έξυγιαντικό πρόγραμμα θά όδηγήσει σέ έκτεταμένη άποσταθεροποίηση, την όποία μόνον στρατός θά μποροϋσε νά άποτρέψει— δηλαδή, όπερ άτοπον. Η Εύρωπαϊκή Ένωση, έφ' όσον έπιμείνει, κινδυνεύει νά προκαλέσει μία γενικευμένη έλληνική κρίση, τό βάθος και οί συνέπειες της όποίας θά πλήξουν αίρια τό κύρος της.

Άν οί Εύρωπαίοι υπεύθυνοι συνειδητοποιήσουν αύτήν την άποσταθεροποιητική δυναμική, θά έπιχειρήσουν καταστολή των συμπτωμάτων μάλλον, παρά θεραπεία της έλληνικής άσθενείας: θά «πεισθοϋν» από την έλληνική κυβέρνηση και θά προσφέρουν την άναγκαία στήριξη. Άνακουφισμένοι, οί Έλληνες θά έπιστρέψουν στίς παλαιές τους συνήθειες. Η «όμερτά» θά έπανα-έπικρατήσει στην έλληνική κοινωνία και οικονομία, μέ την συνενοχή της Εύρωπαϊκής Έπιτροπής. Η Ελλάδα θά συνεχίσει την καθοδική πορεία, ως την έπομένη, έτι μείζονα, κρίση.

Θά ύπάρχει τότε Εύρωπαϊκή Ένωση γιά νά μās σώσει; Η μήπως θά αναλάβουν οί κυβερνήσεις άλλων χωρών, έναντι έδαφικών ή άλλων άνταλλαγμάτων; Ποιά όδό χάραξε άραγε, συνειδητά ή μή, ό Βούλγαρος πρωθυπουργός;

* **Καθηγητής στη Σορβόννη και NBG Senior Research Fellow, Hellenic Observatory, LSE.**